

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 210g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 253 alin. (8)
din Codul fiscal

CHIȘINĂU

20 iulie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 8 decembrie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 20 iulie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 253 alin. (8) din Codul fiscal, ridicată de dl Constantin Bălan, reprezentant al SRL „Real Agro”, în dosarul nr. 3-2840/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Igor Barbacaru de la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 20 octombrie 2021, SRL „Real Agro” a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, prin care a solicitat anularea Deciziei nr. 665/2380 din 14 iulie 2021 privind cazul de încălcare fiscală comisă de SRL „Real Agro”.

4. Dl Constantin Bălan, care reprezintă SRL „Real Agro”, a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 253 alin. (8) din Codul fiscal, care stabilește fapta de neprezentare a informației referitoare la împrumuturile contractate/rambursate pe parcursul anului fiscal ce depășesc în mod cumulativ suma de 200 mii de lei.

5. Prin Încheierea din 23 noiembrie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

[...]”

7. Prevederile relevante ale Codului fiscal, adoptat prin Legea nr. 1163 din 24 aprilie 1997, sunt următoarele:

Articolul 226¹¹

Surse indirecte de informații

„[...]”

(2) În vederea executării prezentului capitol, persoanele fizice și/sau juridice enumerate mai jos vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat următoarele informații:

[...]

12) persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția deținătorilor de patente de întreprinzător și a persoanelor fizice care practică activitate independentă – informația privind împrumuturile contractate de la persoane fizice în perioada anului fiscal și cele rambursate persoanelor fizice;

[...]

(5) Informațiile vor conține date despre:

[...]

i) contractarea/rambursarea împrumuturilor pe parcursul unui an fiscal, reflectate în contabilitatea întreprinderii, ce depășesc cumulativ suma de 200 mii de lei;

[...]”

Articolul 253

Împiedicarea activității Serviciului Fiscal de Stat

„[...]”

(8) Neprezentarea informației prevăzute la art. 226¹¹ alin. (5) de către persoanele indicate la art. 226¹¹ alin. (2) se sancționează cu amendă de la 10% la 20% din suma care urma să fie indicată în informație, dar nu mai mult de 150 mii de lei.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției precizează că articolul 226¹¹ alin. (2) pct. 12) din Codul fiscal obligă persoanele care practică activitatea de întreprinzător să-i prezinte Serviciului Fiscal de Stat informația privind împrumuturile contractate și rambursate persoanelor fizice pe perioada anului fiscal. Totodată, articolul 226¹¹ alin. (5) lit. i) din Codul fiscal stabilește că această informație trebuie prezentată de către contribuabil doar dacă valoarea împrumuturilor de la persoanele fizice pe parcursul anului fiscal este mai mare de 200 000 lei.

9. În opinia autorului excepției, aceste norme trebuie interpretate în sensul în care obligația de a prezenta informația relevantă este valabilă doar dacă valoarea totală a împrumuturilor este mai mare de 200 000 lei, în acest caz fiind necesară prezentarea informației referitoare la împrumuturile care depășesc această sumă și nu suma totală a împrumuturilor. Totuși, Serviciul Fiscal a interpretat aceste norme în sensul în care se declară întreaga sumă a împrumuturilor, nu împrumuturile care depășesc 200 000 lei.

10. În acest context, autorul excepției afirmă că articolul 253 alin. (8) din Codul fiscal nu prevede care faptă de neprezentare a informației este pedepsită, *i.e.* a sumei totale a împrumuturilor sau doar a sumei împrumuturilor care depășește 200 000 lei. În opinia sa, această deficiență permite aplicarea arbitrară a normei și sancționarea persoanei pentru fapte care nu constituie încălcări ale Codului fiscal.

11. Așadar, autorul excepției susține că prevederile contestate încalcă articolele 1 alin. (3), 4, 21, 23, 26, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul fiscal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea reține că excepția de neconstituționalitate ridicată de o parte în proces este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 253 alin. (8) din Codul fiscal, care stabilește că fapta de neprezentare a informației referitoare la împrumuturile contractate/rambursate pe parcursul anului fiscal și care depășesc în mod cumulativ suma de 200 mii de lei constituie o încălcare. Având în vedere că obiectul litigiului din fața instanței de judecată vizează controlul legalității unei decizii a Serviciului Fiscal de Stat prin care s-a stabilit încălcarea normei menționate, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

16. Curtea menționează că prevederile contestate sub aspectul invocat de autorul sesizării nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

17. O altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental garantat de Constituție (DCC nr. 95 din 17 iunie 2021, § 28; DCC nr. 125 din 13 septembrie 2022, § 22).

18. Autorul excepției susține că prevederile contestate nu corespund calității legii și contravin articolelor 1 alin. (3) (*statul de drept*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 21 (*prezumția de nevinovăție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți*) din Constituție.

19. Curtea observă că argumentul principal al autorului excepției se referă la o pretinsă imprevizibilitate a articolului 253 alin. (8) din Codul fiscal (a se vedea §§ 8-10 *supra*).

20. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că articolul 23 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a putea fi aplicabil, autorul excepției trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unor ingerințe în drepturile substanțiale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestui articol (DCC nr. 37 din 24 martie 2022, § 23; DCC nr. 90 din 5 iulie 2022, § 22). Așadar, pentru că autorul excepției nu a demonstrat incidența vreunui drept fundamental, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate nu îndeplinește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

21. Totodată, Curtea observă că autorul excepției nu pune în discuție o problemă de constituționalitate. Sub aparența neclarității normei contestate, acesta îi solicită Curții să stabilească câmpul de aplicare al articolului 253 alin. (8) din Codul fiscal. Curtea reiterează că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale (DCC nr. 20 din 17 februarie 2022, § 31). Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată.

22. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 253 alin. (8) din Codul fiscal, ridicată de dl Constantin Bălan, reprezentant al SRL „Real Agro”, în dosarul nr. 3-2840/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău, 20 iulie 2023
DCC nr. 86
Dosarul nr. 210g/2022